

Miljødirektoratet
Postboks 5672 Sluppen
7485 TRONDHEIM

Søknad om slep av smolt frå Reetablering av laks i Modalen

Fylkesmannen i Hordaland søker om løyve til å slepe årleg inntil 8000 smolt av Vossolaks ut frå Modalsvassdraget og ut fjorden i perioden 2017 – 2019.

Bakgrunn

Laksebestanden i vassdraget gjekk tapt tidleg på 1970 talet som følgje av sur nedbør. I desember 2016 starta kalkinga av vassdraget opp. Kalkingsperioden er 1. desember til 1. juli årleg. Det vart òg kalka i perioden smolten stod i vassdraget til preging 2016, og avslutta straks dei vart slept ut.

Den opphavlege Modalslaksen er ikkje tatt vare på i genbank. Vi har difor nytta Vossolaks som donor. Arbeidet med reetableringa starta opp i 2014 med rognplanting. I 2016 utvida vi reetableringsstrategien med bruk av smoltslep. 8000 pitmerka smolt av Vossolaks produsert på Voss klekkeri vart slept ut frå vassdraget, etter ein periode med preging i vassdraget først.

Fylkesmannen leier arbeidet med reetablering av villaks i vassdraget og er tiltakshavar for prosjektet. Vi søker difor Miljødirektoratet om løyve til slep av smolt med utsetjing i sjø. I 2016 fekk vi løyve frå Miljødirektoratet til rognplanting i vassdraget i perioden 2016 – 2019 (dykkar ref. 2014/1967).

Reetablering av villaks i Modalsvassdraget

Strategien for å reetablere ein bestand av villaks i Modalsvassdraget er todelt;

1. Kalking av vassdraget med slurry i perioden 1. desember – 1. juli
2. Reetablering og oppbygging av ein stor ungfiskbestand som sikrar ein levedyktig og haustbar bestand av villaks i vassdraget basert på bruk av Vossolaks frå genbank

Målet med oppbygging av ein stor ungfiskbestand og seinare gytebestand, skal i hovudsak nås gjennom rognplanting av store mengder rogn. Det er gode oppvekst forhold i vassdraget, og bruken av rogn representere det minste avviket frå naturleg rekruttering.

Bruk av smolt kan bidra til å bygge opp ein bestand i vassdraget raskare enn berre gjennom rogn. Erfaringane frå både Vossovassdraget og Daleelva, begge vassdrag i Osterfjordsystemet, viser at bruk av eittårig smolt kan bidra i så måte. I eit system der rømt fisk potensielt bidrar inn i ein gytebestand, er det vår vurdering at det er viktig å raskt få bygd

opp ein bestand med bakgrunn i genbanken. Gjennom rognplanting åleine, vil det ta 3 – 4 år før rogn vert planta vandrar ut som smolt. Etter det kjem to år i sjø, før dei kjem attende som mellomlaks. Når forholda i vassdraget no er betra gjennom kalking, vil ungfisk vekse opp og smoltifisere, dvs, at avkom av rømt oppdrettsfisk no får moglegheita til å fullføre livssyklusen. For å minimere risikoen for at rømt oppdrettsfisk bidrar i oppbygging av ein ny bestand, bør Vossolaksen ha det største bidraget. Bruk av smolt kan etter vårt syn bidra til dette.

Under er ein oversikt over kor mykje som er sett ut sidan starten av reetableringsprosjektet. Fram til og med 2019 er det søkt om, og gjeve løyve til, å setje ut inntil 700.000 rogn i vassdraget. Dette avhenger av produksjonen i genbanken og leveransen til Vossovassdraget.

2014	2015	2016
110.000	55.000	609.000

Tabell 1. Oversikt over rogn planta ut i vassdraget så langt i reetableringsprosjektet. Rogn er av Vossolaks, og produsert i genbanken.

Smoltslep

Smolten som skal nyttast er eittårig Vossosmolt, produsert ved Voss klekkeri av genbankrogn. Dei er otolittmerka, feittfinneklypt og PIT merka. Smolten vert ståande i vassdraget for preging i opp til 10 – 14 dagar før dei vert slept ut fjorden på nordsida av Osterøy. Det er dagleg tilsyn av smolten medan dei er i vassdraget, inkl. prøvetaking. Bruk av smolt representerer det største avviket frå naturleg produksjon og som potensielt gir den støste feilvandringa. Noko vi ser att i redningsaksjonen for Vossolaksen, med slep av store mengder smolt ut frå Vossovassdraget. Feilvandringa frå det prosjektet til særskilt Arnaelva har vore stor. Samstundes ser vi ikkje att den same feilvandringa frå slepa frå Dale, der slepa har vore gjennomført med open not. Smolten frå Modalsvassdraget vert difor slept i open not, for å prøve å redusere feilvandringa.

Det er installert PIT antenner i vassdraget, samt i nabovassdraga. Ev. feilvandring vert fanga opp gjennom antennene, i ordinært fiske mm. Tiltak vert sett i verk om feilvandringa er stor (med unntak av feilvandring til Vossovassdraget).

Om det ikkje vert gjeve løyve til slep av smolt frå Modalsvassdraget, vil smolten gå inn i slepa frå Vossovassdraget.

Evaluering

Undervegs i prosjektet vert det gjennomført ulike evalueringar årleg. T.d. årleg kontroll av eggoverleving på det utplanta materialet, PIT antenner for avlesing av tilbakevandrande slept smolt, ungfiskundersøkingar, gytefiskteljingar, undersøking av kjemiske parameter osv.

Oppsummering

Fylkesmannen søker om å få slepe inntil 8.000 smolt av Vossolaks ut frå Modalsvassdraget ut fjorden årleg i perioden 2017 – 2019.

Med helsing

Anniken Friis
seniorrådgjevar

Gry Walle
rådgjevar

Brevet er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Kopi til:
Modalen kommune Postboks 44 5729 Modalen